

Har du fortjent det...?

Af Anne Hermansen.

"Du har fortjent det," var der en, der sagde som kommentar til min drøm om skiferie. Ja?

"Det har du osse i den grad fortjent," lød det fra en anden angående mine tanker om betalt rengøringshjælp. Okay?

Og så var der manden, der kikkede på mig og efter nogen overvejelse udbød: "Du har fortjent at være gift." Virkelig?

Hvorfor?

Du kender godt de der retoucherede og fotomanipulerede damer med bølgende hår og unaturligt lange øjenvipper og unaturligt lange ben, smalle taljer, faste numser og fyldige læber. Dem fra Hollywood, Julia Roberts, Jennifer Lopez, Penelope Cruz og alle de andre L'Oreal-divaer, der siden 70'erne har henåndet sloganet "Because I'm Worth It", der løbende er blevet tilpasset tidsånden med først "Because You're Worth It" og nu "Because We're Worth It".

Ja, dem. Os og filmstjerneerne – vi er sammen om det, og vi har fortjent det. Hvilket? Ja, altså at være tynde og ikke ha' nogen rynker eller...?

Jeg har aldrig forstået det udsagn: "Du er det værd" og "Du har fortjent det." Hva' så, hvis man ikke er? Og hvem bestemmer det. Egentlig?

Jeg har forsøgt at sige det, men det har altid en underlig, forkert efterklang. For eksempel

"Hvad nu, hvis jeg havde gjort noget andet eller været en anden – havde det så været o.k. at spytte mig i nakken på vejen ud?"

har jeg sagt det til mine børn, allermest til dem. For de har jo fortjent alt det bedste. Også det, de egentlig ikke har gjort sig direkte fortjent til med ædle handlinger og opvask i en måned. Bare fordi jeg elsker dem. Og det er dét, der undrer mig: Hvad skal vi med den vurdering af hinanden? Hvorfor er adgangen til alt det gode – som kærlighed og rene lokummer – noget, der skal optjenes og *fortjenes*? Og hvem er dommer, og hvilken måleenhed regner vi efter, når det skal afgøres, om nogen har point nok eller ej?

Det indlysende svar ifølge "håndbog i godt selvværd" er selvfølgelig: Kun dig selv! Men alligevel popper "du har fortjent det-sætningen" op alle vegne. Som en betinget smilerefleks og hej og hallo. Sig noget, du tænker, ønsker, drømmer, håber på – og straks får du en tilbagemeldning: *Go* eller *no go* fra omgivelserne. Med vurdering af *hele* din person, såmænd – er du det værd

eller ikke? Har du fortjent det eller ej?

Jeg gik en tid hos en dejlig terapeut. Efter første session fulgte hun mig til døren og sagde med et stort smil: "Du skal behandles med respekt – det har du fortjent." Jeg forstod ikke et suk. Er det sådan en *særlig* udmærkelse? Hvad var det helt eksakt, jeg havde gjort og sagt, der betød, at jeg kunne rykke ind i kategorien af dem, der har fortjent normal menneskelig adfærd og omgang med andre. Og hvad nu hvis jeg havde gjort noget andet eller været en anden – havde det så været o.k. at spytte mig i nakken på vejen ud?

Måske er det mest af alt en høflighedsfløskel. Et venligt klap på skulderen og godt-for-dig-at-der-nu-bliver-støvet-af. Men hvad så, når nogen siger det modsatte – a la "det har du sgu da ikke fortjent". Som ham, der bøjede sig ned og kikkede ind gennem sideruden, da jeg sad og strålede i min lille, sorte næsten-nye Fiat, som godt nok var brugt, men ikke nær så brugt som den endnu mindre grønne Fiat, som jeg netop havde solgt, fordi den var slidt op. Og så simpelthen udbød: "Hvorfor skal *du* køre i sådan en rap sag?"

Det er fire år siden. Jeg er stadig i gang med at udtænke, hvordan jeg skal få råd til at trille op på siden af ham i et drøn af en knald-rød Ferrari California. Det har han fortjent!

Nynne Oldenburg, 41 år, manuskriptforfatter og oversætter. Fraskilt, bor i lejlighed i Paris med sin datter.

Anne Hermansen, 44 år, journalist, mor til to, bor i lejlighed nord for København.

Louise Gade Sig, 27 år, journalist, bor i lejlighed på Frederiksberg med sin kæreste.

Maise Njor, 43 år, journalist og forfatter. Har tre døtre og en hund og bor i Ordrup.

Bland dig! Fortæl os, hvad du mener på ALTFordamerne.dk/klummen